## Osnove web aplikacija u Javi

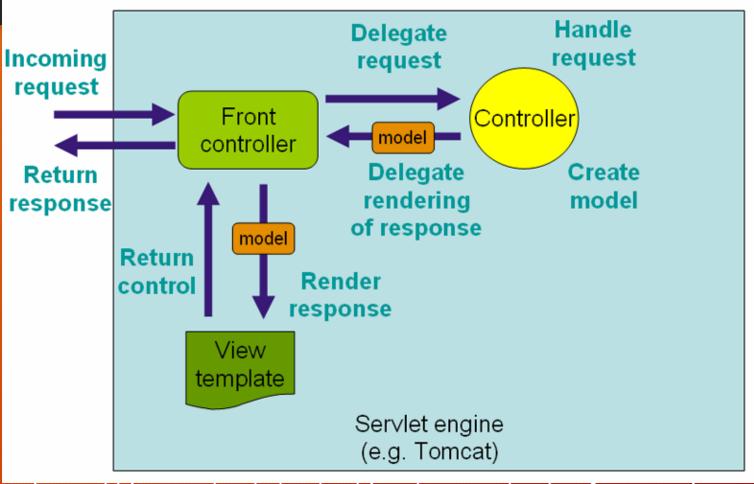
#### Uvod

- Web aplikacije su aplikacije koje se koriste uz pomoć web preglednika (engl. browser)
- Aplikaciju nije potrebno instalirati na računalo klijenta
- Preglednik se još naziva i "tanki klijent" (engl. thin client), jer je za korištenje web aplikacije potreban samo "jednostavan" program
- U slučaju uvođenja nove inačice aplikacije nije potrebna nikakva promjena na strani klijenta (preglednika)

#### Uvod

- Prilikom pristupanja web stranicama preglednik šalje zahtjev (engl. request) web poslužitelju (engl. server) koji mu odgovara slanjem odgovora (engl. response)
- Zahtjev sadržava informacije o samom pregledniku i stranici koja se želi dohvatiti
- Odgovor sadržava stranicu koja se dohvaća, informacije o njoj i informacije o poslužitelju

#### Uvod

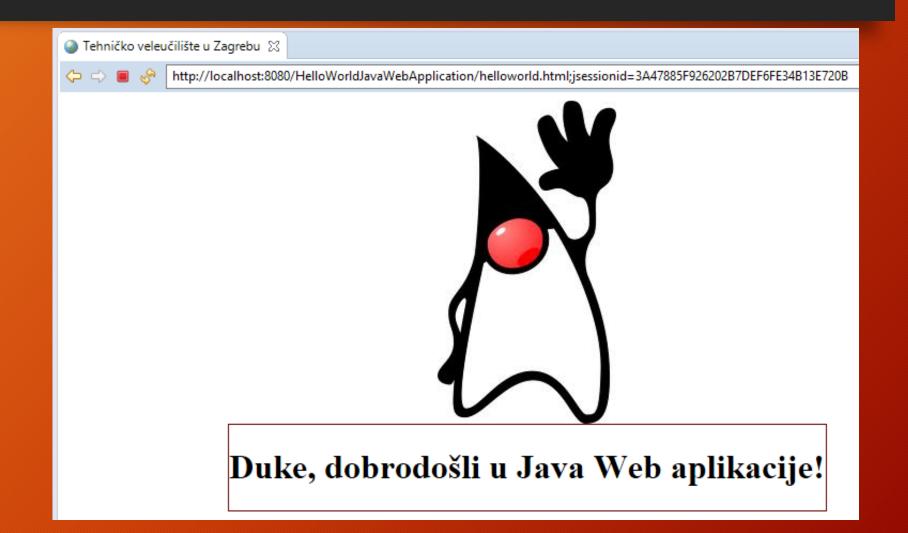


Izvor: https://docs.spring.io/spring/docs/current/spring-framework-reference/html/mvc.html

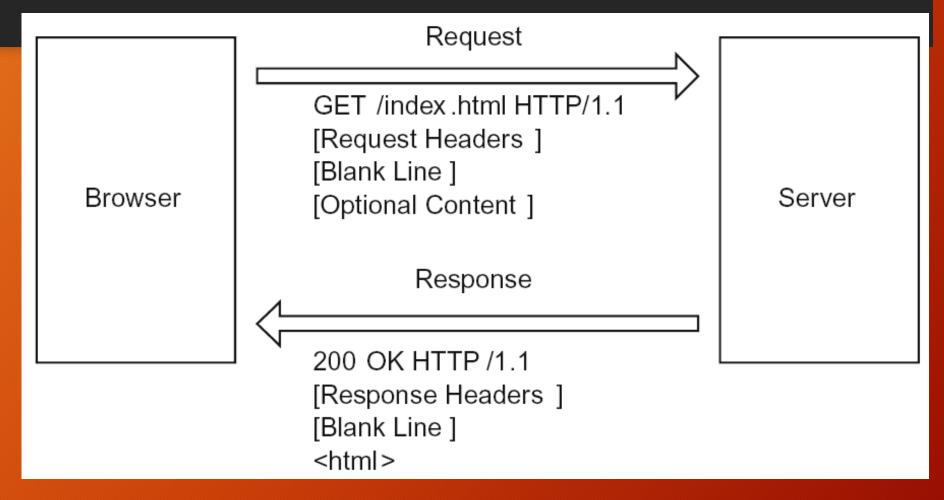
### Primjer jednostavne Java web aplikacije



### Primjer jednostavne Java web aplikacije



### Komunikacija poslužitelja i preglednika



### Komunikacija poslužitelja i preglednika

- HTTP protokol (skup pravila) za komunikaciju preglednika i poslužitelja
- Request: sadrži informacije o tipu zahtjeva, nazivu stranice koja se želi dohvatiti, samom protokolu koji se koristi, vrsti preglednika itd.
- Response: sadrži statusni kod, opis statusnog koda, naziv protokola, informacije o poslužitelju i sadržaj stranice koja se dohvaća (u slučaju uspješnog dohvata)

#### **Web Layer**

(controllers, exception handlers, filters, view templates, and so on)

#### **Service Layer**

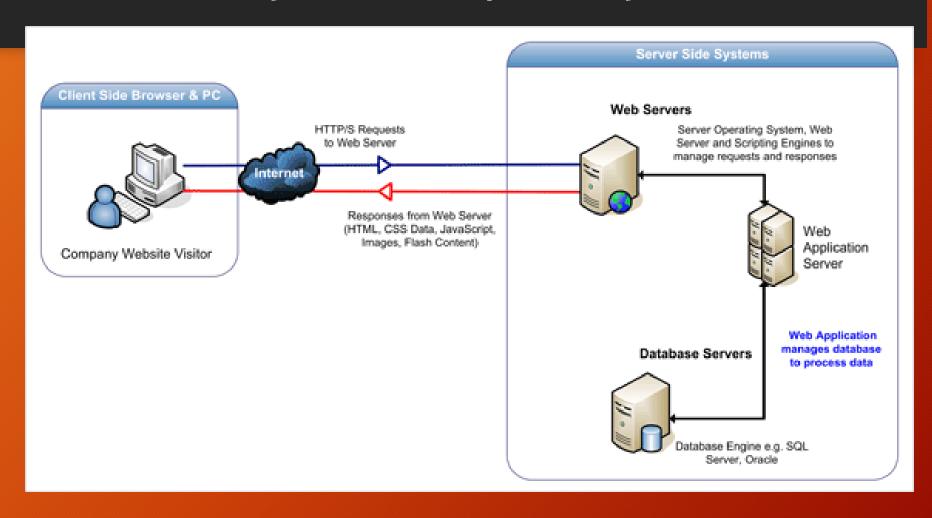
(application services and infrastructure services)

#### **Repository Layer**

(repository interfaces and their implementations)

- Web sloj služi za obradu podataka koje je unio korisnik i vraćanje odgovora poslužitelja prema korisniku
- Uključuje obradu iznimaka koje su proslijedili ostali slojevi, mora implementirati autorizaciju i autentifikaciju kako bi samo ovlašteni korisnici mogli koristiti aplikaciju
- Servisni sloj sadrži aplikacijske i infrastrukturne servise
- Aplikacijski servisi omogućavaju korištenje javnog API (engl. application programming interface) sučelja i brinu se za implementaciju transakcijskih mehanizama te su odgovorni za autorizaciju korisnika

- Infrastrukturni servisi sadrže programski kod koji komunicira s vanjskim servisima kao što su datotečni sustavi, baze podataka ili e-mail poslužitelji
- Te metode često koristi više vanjskih sustava
- Sloj repozitorija kao najniži sloj služi za komunikaciju aplikacije s podatkovnim repozitorijima



### Web poslužitelj

- engl. web server
- Kombinacija računala i programa koji se izvode na tom računalu
- Web poslužitelj komunicira s klijentom preko preglednika korištenjem HTTP protokola
- Web poslužitelj za Java web aplikacije podržava tehnologije kao što su servleti

### Aplikacijski poslužitelj

- engl. Application server
- Aplikacijski poslužitelj je Java virtualni stroj koji omogućava izvođenje korisničkih aplikacija
- Surađuje s web poslužiteljem kako bi klijentu korištenjem servleta i JSP stranica vratio dinamički odgovor u obliku stranice koja se prikazuje u pregledniku

### Poslužitelj s bazom podataka

- engl. Database server
- Poslužitelj s bazom podataka omogućava drugim računalima korištenje baze podataka koja se nalazi na njemu
- Koristi se kod klijent-poslužitelj arhitekture
- Sve operacije obavljaju se pomoću DBMS sustava

### Klijentske HTTP metode - GET

- GET metoda služi za dohvaćanje stranica s poslužitelja
- Pomoću GET metode je moguće poslati podatke poslužitelju, kao dio URL-a koji se sastoji od parova "ključvrijednost", npr.

http://localhost:8080/TestnaAplikacija/index.html?ime=Aleksander&prezime=Radovan

 Parovi "ključ-vrijednost" dodaju se nakon URL-a stranice i znaka "?", a ako ih ima više, razdvajaju se sa znakom "&"

### Klijentske HTTP metode - POST

- POST metoda služi za slanje podataka od klijenta prema poslužitelju
- Koristi se kod slanja podataka iz popunjenog obrasca, upitnika, forme ili sl.
- Podaci koji se šalju prema poslužitelju nisu dio URL-a

# PITANJA?